

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se ne upravlja ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

XIV. glavna skupščina

„Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

Glavno zborovanje.

(Dalje.)

O točki »Naše mladinsko slovo« je poročal g. Engelbert Gangl in je stavil nastopni resoluciji, ki ste bili soglasno vsprejeti:

1. Učitelstvo, združeno v »Zavezi«, naj širi in priporoča v nakupovanje tiste mladinske knjige in druge spise, ki jih pohvalno omenjajo »Zavezini« listi.

2. Šolski voditelji naj delujejo na to, da bo vsaka šola naročnica in kupnica onih mladinskih knjig, oziroma spisov, ki jih pohvalno omenjajo in priporočajo »Zavezini« listi.

Na dnevnem redu je bila potem točka »Preosnova disciplinarnega zakona«. Poročal je g. Ivan Šega.

G. Strmšek je priporočal, naj bo osnutek, priobčeni v »Učiteljskem Tovarišu«, v podlago za nadaljnja poizvedovanja načelstva v sporazumljenju s poročevalcem. Danes naj se ne razpravlja o tem, marveč naj se prepusti vodstvu, da spopolni osnutek in ga potem predloži oblasti.

G. Bajt pa je menil, naj bi oni, ki so tu in ki žele kaj nasvetovati, že danes mogli podati svoje opazke. Ker je g. Strmšek v tem znišilu razširil svoj predlog, je gosp. Bajt podal raznih opazk in nasvetov oziroma na rešeni načrt disciplinarnega zakona, na kar je poročevalec Šega podal nekaj pojasnil. Predlog Strmškov je bil vsprejet.

Isti g. poročevalec gospod Iv. Šega je poročal tudi o zadnji točki: »Resolucija o tržaškem slovenskem ljudskem šolstvu«. Govornik je podal precej natančno sliko tega vprašanja: o njega postanku, o njega nadaljnjem razvijanju v teh 20 letih in o štadiju, v katerem se nahaja sedaj. Govornik je povdarjal uvodoma, da onega je priložnost, čegar je mladina. Nam treba dobrih modernih šol, v katerih se bo poučevalo na podlagi materinega jezika. Drugače je le desurna šola, v kateri se vzgaja kakor se vzgajajo psi: če ne pomaga beseda, pa poje palica. Šola pa naj vzgaja ljudi, ki bodo zmožni skrbeti za svoj in ob-

stanek naroda. To pa more le šola na podlagi materinega jezika. Ves svet se je nedavno temu zgražal na dogodkih v Vrešenu. In po pravici. Ali, gospoda, tudi v Avstriji imamo svoj Vrešen, imamo ga v Trstu! (Pojavi ogorčenja in zgražanja). Slovensko časopisje premalomarno zre na ta baj tržaških Slovencev za ljudsko šolo, katero jim odreja tudi vlada. Člen 19. velja za druge, za tržaške Slovence ne. Nemci imajo v Trstu več nego dovolj šol. (Govornik je podkrepil s številkami to svojo trditev). Tudi državni poslanci so storili premalo za to vprašanje. Govornik je priporočal tovarišem, naj raznesejo širom slovenskega sveta vest, da imamo v Trstu svoj Vrešen in je predlagal, naj se naučnemu ministerstvu odpošlje naslednja br-zojavka:

»Upravni odbor »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« kakor tolmač avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva, zbranega na glavni skupščini dne 15. avgusta 1902, v Trstu, prosi: Visoko ministerstvo za uk in bogočastje blagovoli takoj rešiti protest slovenskih tržaških starišev, ki je bil odposlan dne 7. julija 1899. visokoistemu radi slovenske ljudske šole«.

Državnim poslancem pa naj se pošlje tako-le pismo:

»Upravni odbor »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«, kakor tolmač avstr. jugoslov. učiteljstva, zbranega na občnem zboru dne 15. avgusta 1902. v Trstu, Vas najljubneje prosi, da blagovolite »kategorično« zahtevati od ministerskega predsednika, da reši utok, vložen od slovenskih tržaških starišev radi ljudskih šol dne 7. julija 1899. na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje. — Ob enem se Vas prosi, da blagovolite zastaviti ves svoj vpliv v svojem parlamentarnem klubu, da deluje slavnosti na to, da dobe tržaški Slovenci potrebnih ljudskih, kakor tudi srednjih šol, ki mu gredo po božjih in človeških postavah«.

In sicer naj se tako pismo pošlje načelnikom kluba slovenskih naprednih poslancev in centruma, poslancem Spinčiču, Voltihu, Sokolu, Černemu, Seitzu, Kasparju, Schreiterju, Klofaču in Breiterju.

Te predloge je skupščina soglasno vsprejela.

»Moreš biti hvaležna previdnosti, da vaju je zjedini«, je nadaljevala Alica. »Pri takem soprogu moraš biti zadovoljna in srečna«.

»In vendar nisem«, se je vmešala Melita v govor.

»Ti nisi srečna«, se je začudila Alica, »a zakaj ne? Saj on ti vse stori, kar le more. On te nosi na rokah«.

»Ne morem biti srečna, ker ga ne ljubim«.

»Ali mi nisi pravila, da tebi ni treba ljubezni v zakonu, da tvojim načelom celo boljše odgovarja, ako ne ljubiš moža, s katerim se omožiš«.

Da, tako sem mislila... ali sedaj mislim drugače o tej stvari. Ono prej je govorila nezkušena deklica, ki ni imela pojma o zakonu, ali sedaj sodim o tem kakor žena in moram ti priznati, da je neznožno življenje v zakonu, kjer ni medsebojne ljubezni. On me ljubi, iskreno me ljubi, jaz njega ne, a ne bi mogla povedati, komu od naju dveh je težje. Jaz vidim to... Neznosno je tako življenje!»

»Ti si torej nesrečna?«

»Srečna nisem«.

»Ali moreš še postati... Ti spoznaš velike vrline svojega moža, spoštovala ga boš in skupno življenje vaju bo vedno bolj zblíževalo«.

Melita je zanikala z glavo.

S tem je bil izvršen dnevni red glavnega zborovanja. Predsednik se je v svojem zaključnem govoru zahvaljeval poročevalcem, došlim učiteljem-tovarišem, Slovanski žitarnici, tržaškim in okoličanskim Slovincem, posebno pa pripravljalnemu odboru, ki je vse tako lepo pripravil.

G. nadučitelj Bajt je izrekel zahvalo in zaupanje vodstvu.

Zadnji se je oglasil še g. Porekar nastopno:

Izvršitev današnjega zelo obširnega dnevnega reda naše obč. zboraje zelo pomenljiva za bodoče postopanje »Zaveze«. Pred vsem se mora spoznavati skupnost napredujočega našega učiteljstva. V miru in slogi naj se izvršuje naše delovanje.

Duh skupnosti kakor se je očitno pokazal na tem zboru, naj nas vse učiteljstvo veže in za bodočnost krepí v boju proti protivnikom.

Delovanje našega predsednika moramo pripoznati ter istega zagotoviti naše vsestansko podpore, da se lahko pošteno bojuje za naše svete pravice.

(Zvršetek pride.)

Prejeli smo in objavljamo:

Čenjeno uredništvo »Edinosti«!

Na podlagi §. 19. tiskovnega zakonika prosim resnice na ljubo nastopni popravek.

V članku »Edinosti« št. 185. iz dne 16/8. 02. pod zaglavjem »XIV. skupščina občnega zborovanja »Zaveze« učit. društev v Trstu«, ni čitati kakor je tam tiskano, namreč: »da je učiteljstvo v Istri preveč obzirno radi narodne discipline«, ampak doslovno kakor sem izgovoril, naštevši poprej induktivno na besedo »obzirnost« povod in uzroke, tako le: »da učiteljstvo v Istri je še preveč »obzirno«, in ta preveč, tiči v tem, naglašam, in še enkrat naglašam: samo vsled narodne discipline potrpi«. To je torej vse kaj drugega!

Rad bi videl pa, da bi bila »Edinost« priobčila ves govor, začetek in konec, ter utis, učinek, občno pritrjevanje mojemu govoru.

S spoštovanjem

Krist. Bogatec, nadučitelj

Ričnanje, 17. 8. 02.

»Čim dalje bova skupaj živela, tem bolj se bova odmikala drug od drugega. To je moje izkustvo do sedaj«.

»A kam bo vodilo to?«

»Jaz ne znam; naj le pride, kar ima priti... Jaz postajam fatalistkinja!« Melita ni povedala resnice. Ona ni delala brez načrta in v svoji domišljiji si je že napravila sliko bodočega življenja, katera se je morala uredniti.

»Vendar, Melita, jaz se ti čudim! Koliko drugih bi bilo srečnih ob takim možu«.

»Jaz ne... jaz ga motrim s svojimi očmi in vidim v vsakej misli, besedi in delu njegovem človeka nižjega sloja brez društvenega čicia«.

»Tega, draga moja, gotovo ni opazil nihče drugi razun tebe. Še več, jaz sem s zadovoljstvom zapazila, da on ti popolnoma dobro pristoja«.

»Ne, ne!« se je upirala Melita. »Jaz ga najbolj poznam«.

»A kaj je ta društveni čic moških naše kaste?«, je začela Alica govoriti v jeznem tonu. »Neprestano loviti, elegantno se voziti in lahkomudno denar razsipati, to je ta društveni čic naših aristokratov, kateri je že mnoge upropastil«.

»Mogoče; ali masiven človek, brez poleta in društvene lahкотnosti, kateri ob vsakej

Gospod Bogatec se sklicuje na § 19. tiskovnega »zakonika«. Ako bi se tudi mi hoteli ravnati po tem §, ki natančno določa obseg in obliko popravkov, ne bi priobčili tega popravka. No, mi hočemo biti liberalni in se nočemo pokoriti mrtvi črki paragrafov. Zato ustrezamo gospodu Bogatecu. Citateljem pa prepuščamo sodbo, kaj in koliko je res popravil gospod Bogatec! Osebnim znancem njegovim pa prepuščamo sodbo, koliko je on »potrpel vsled narodne discipline«.

Kar se tiče želje gospoda Bogateca, da bi »Edinost« priobčila ves njegov govor, odgovarjamo, da smo takoj uvodoma svojemu poročilu izjavili, da to poročilo bo moglo biti le v skrčenem okvirju, iz česar je bilo tudi posneti, da govorov ne bomo mogli do- našati doslovno.

Politični pregled.

V Trstu, 19. avgusta 1902.

Strankarski shod nemško-avstrijske socialne demokracije. V seji shoda minole nedelje so nadaljevali razpravo o taktiki stranke. Tudi v tej razpravi je pala marsikatera beseda, ki je vredna, da jo zabeležimo ravno mi v Trstu sebi in tudi socialistom v pouk. Zborovalec Brod je na pr. tožil radi pomanjkanja discipline, ki se kaže vsikdar v vseh vprašanjih narodne nravi. — Tako da zgublja tudi poslanec Pernerstorfer takoj ravnotežje, čim je govor o Čehih in Nemcih. V prepiru med Stranskim in Vse-nemci da se je — mesto da bi se veselil kakor tretji — hitro postavil na stran Vse-nemcev. Mleko matere Germanije mu je šlo v glavo. Isti govornik Brod je tožil, ker socialisti na Dunaju sklepajo kompromise z drugimi meščanskimi strankami. Voditelj dr. Adler je zavračal to očitane rekši, da tudi socialni demokrat lahko v gotovih slučajih z mirno vestjo sklepa kompromise.

Da pa ne bo mislil kdo, da je poslanec Pernerstorfer med nemškimi socialisti osamljen se svojim — narodnim socializmom, moramo zabeležiti, da je shod pritrčil njegovim nazorom in da ga je vnovič izvolil v vodstvo stranke.

Iz te debate se dajo izluščiti jako interesantna priznanja. V prvi vrsti pa prizna-

malenkosti razmišlja in računa, me ne more ugreti«.

»Ker si vzgojena v popolnoma drugih razmerah«, je hitro odgovorila Alica. »V tvoji rodbini, draga Melita, ni bilo nikogar, ki bi resno razmišljeval in računal. Ali to je, priznaj, tudi vzrok vaši materijalni nesreči«.

»Katero bi rada zamenjala z današnjim izobiljem«, je rekla Melita z neko grenkobo, provzročeno po Alicinih besedah.

»Ne govori tako! Ti bi se kmalu skesala. Tvoj papa ni zmožen ohraniti rodbini Deli-dvora, Artur še manje... Bila bi prava sreča, ako bi ga Branimir hotel prevzeti... Tedaj bi se dalo rešiti še mnogo, morda tudi vse«.

»On! Ah, Alica, torej ga ne poznaš... Če bi imel pri tem lepe dobičke, bi storil to; ali da bi prevzel zadolženo imetje, tega ne dočakamo«.

»Ali jaz zopet mislim, da stori to, ako pride do krize«, je rekla Alica z neko sigurnostjo. »A če se to zgodi, tedaj spremeniš svoje mnenje o njem in ga boš ljubila. kaj ne?« je dodala šaljivo Alica z namenom, da bi ublažila zaojstreni razgovor in da bi ga zvršila, ker je, žalibog, videla, da tukaj ne pomagajo besede niti najboljše prijateljice. Melita je bila vedno čudno, zagonetno bitje.

(Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

I.

»Moram priznati«, je pravila Alica Meliti, »da se divim tvojemu možu. Takšen človek je redek«.

»Kako misliš to?«, je vprašala Melita izrazom, kakor da jej ni po volji, ker jej Alica hvali moža.

»Ti še vprašuješ po vsem tem, kar si videla z menoj?«, je rekla Alica, žudeča se malomarnosti svoje prijateljice. »Nisi-li videla to ogromno gospodarstvo v gozdu in na polju, te tovarne in ta trgovska podjetja? In ta človek vse to vodi, v vsem se razume, iz vsega, tudi najmanjšega, izvaja korist. Zato se hoče, draga moja, železne volje, vestnosti in vstrajnosti, a vse to ima ta mož... On je popoln mož! V njegovih rokah je sigurna vajina usoda in bodočnost vajine dece«.

Čuvši besedo deca, se je Melita stresla, kakor da bi se jej nekaj pristudilo. Ona je že mesec dni slutila, da postane mati, a ta misel jo je polnila s strahom in neko antipatijo. Ona da nosi pod srcem sad — ne-ljubljenega moža! To je bil zanjo občutek, ob katerem je drhtela in se tresla.

vanje, da tudi nasproti vsem socialnodemokratičnim programom so odnošaji, nastavši iz narave, močnejši, nego li dobra ali zla volja ljudij. Socialistična stranka naj še tako tajni narodni moment in njega etično silo, vendar se jej isti moment ob vsakem koraku postavlja nasproti. Zato pravimo mi vedno, da to je nezmišlino od slov. socialnih demokratov, ki bi hoteli kar preiti na dnevni red preko narodnega vprašanja terjednostavno ignorirati narodni moment. Je res, kar pravijo, da namreč narodni moment zapira pot delovanju za rešenje socialnega problema. Tovidimo ravno v Trstu. Ali pameten človek ne bo hotel stiskati se z muko okoli ovire, ki mu je na poti, ampak bo gledal, da oviro olpravi in si odpre pot za bodočnost! Narodno vprašanje, ki je na poti socialnemu, pa se da spraviti s pota le s tem, da se je — reši v zmišlu pravice. Zato pa socialna demokracija — ako res hoče, da zavlada čim prej socialni problem — ne bi smela zametati narodnega problema, ampak sodelovati bi morala za njega rešitev. Sleherni socialni demokrat bi celo moral biti tudi narodnjak v zmišlu sodelovanja za rešitev nacionalnega vprašanja.

Poljaki in Prusi. V nedeljo je kakih 200 Poljakov zborovalo v Charlottenburski dvorani »Germania«. Časnikar Wrobel, glavni urednik nekega poljskega lista, je imel dolg govor, v katerem je oostro napadal Pruse in izjavil, da je germanizem tradicionalen nasprotnik Poljakov. Nadalje je izjavil, da Poljaki nikoli ne priznajo razdelitve njih domovine in da za njih ne obstoje nikake meje na ozemlju nekdanjega poljskega kraljestva. Govornik je grajal postopanje poljskih poslancev v pruski zbornici ter izjavil, da se isti niso izkazali vredne svoje naloge.

Kar se tiče germaniziranja Poljakov, dejal je Wrobel, da Prusija prej izgine z zemljevida, nego se jej posreči ponemčiti Poljake in jim odvzeti nado do zopetnega vstajenja njih kraljestva. Zaključil je z izražanjem nade, da bodoča zjedinjena Poljska ne zapade v oblast poljskemu plemstvu, temveč da bo svobodna, demokratična država.

Zapiranje redovniških šol na Francozskem. Po vsej Bretanji je ljudstvo jako ogorčeno radi zapiranja redovniških šol in skušajo kmeti z vsemi močmi preprečiti tako zapiranje. V Folgoetu, Saint Méanu in Ploudanielu je več tisoč kmetov bilo vso noč po koncu, da preprečijo zapretje tamošnjih redovniških šol. Ko se je včeraj zjutraj izvedelo, da prihaja vojaštvo, so začeli vsi zvonovi zvoniti in kmetje so se pripravili na najodločnejši odpor.

V Ploudanielu sta prišla pred vrata tamošnje šole dva komisarja v družbi jednega kovača. Orožniki in vojaki pa so branili ljudstvu, da se ni moglo približati šoli. Komisar je pozval, naj se odprejo vrata, kar se pa ni zgodilo. Na to je komisar ukazal kovaču, naj siloma odpre vrata. Ko je ta hotel izvršiti ukaz, začelo je ljudstvo iz notranjosti obsipati komisarja in kovača z umazanimi stvarmi. — Na to se je izdal ukaz naj v zidu napravijo odprtino, a ljudstvo v šoli je začelo delavec kamenjati in oblivati jih z umazano vodo; tudi goreče snope slame so metali na orožnike, na kar so se orožniki oddaljili. Kmetje so ves čas prepevali pobožne pesmi. Po dvehurnih brezvspešnih poskusih, da bi prišli v šolsko poslopje, so se delavci odstranili, da se odpočijejo.

Tudi v Saint Méanu in Folgoetu se je ljudstvo energično uprlo zapretju šol.

V Ploudanielu se je senatorju Pichonu in generalnemu svetniku Soubieonu komaj posrečilo pregovoriti ljudstvo, da je dovolilo odpreti šolska vrata, na kar so se nune iz šole podale v cerkev.

V Saint Méanu se je o zapiranju šole dogodil spopad med ljudstvom in vojniki, in je bilo na obeh straneh več ranjenih.

Vojaške oblasti so dale v trdnjavo zapreti dva višja častnika, ker nista hotela se svojim vojaštvom asistirati komisarjem o zapiranju šol.

Tržaške vesti.

Novi tržaški škof v Trstu. Prejeli smo: Prihod novega škofa v Trst mora biti silno neljub gotovim krogom. Hoteli bi dan tega prihoda prenesti najrajši na — nikdar. Ker pa tega ne morejo, skušajo zatezati in odlašati na vse strani. »Bratac« »Amico« in »Piccolo« javljata, da novi škof ne more

nikakor priti v Trst pred 8. ali pa celo pred 14. septembrom.

Temu nasproti javlja »Slovenec«, ki je gotovo v stvari najbolje informiran, da pride novi škof v Trst dne 28. t. m. (v četrtek 8 dni) popoldne s poštnim vlakom ob 5. uri 35 minut na postajo južne železnice na Rojanščaku. Intronizacija pa bo dne 31. t. m. v nedeljo, ob 9. uri zjutraj.

Kakor smo javili, pojde novi škof v slavnostni sprevedu iz cerkve Starega sv. Antona po ulicah Cavana, Fontanone, Sanità, Piazza Grande in potem pod magistratom po ulici Cattedrale v stolno cerkev, baziliko sv. Justa; na tem sprevedu bodo gotovo sodelovale cerkvene bratovščine.

Mi že sedaj opozarjamo na to okolnost našo slovensko Marijino družbo, »bratovščino sv. Cirila in Metodija«! Novi škof mora videti tudi naše vrste!!

Slovenec ni! Slovenci ne obstoje! Tako vsaj trdi in dokazuje glasilo poreške signorie! Mi bi niti ne omenjali te pajacade, ko bi ne bili ravno pri volji — da se malce pošalimo z ljudmi, ki niso bili še nikdar resni.

Kranjecem se v tem laškem Campitellijem trbilu milostno dovoljuje obstanek! Slovencem sploh se tudi (vsaj še za par dni) dovoljuje, naj živijo, ali ne kakor Slovenci, temveč kakor — Kranjci!!

Po tej poreški logiki odpadejo tudi vsi latinski narodi ob Adriji! Kajti mi »Kranjci« poznamo v teh krajih le Tržačanov, Istranov, Furlanov, avtonomov (v Dalmaciji), a ne poznamo — z isto pravico, kakor »Istria« ne pozna Slovencev — tu nikakih Italijanov, izvzemši privandrance iz dežele večne — lakote!

Sicer je pa ta lahonska šala vendar po učljiva za nas obmorske Slovence.

Mej nami je res še precej »Janezov«, ki govore »kranjski« jezik, ali ni jih nikoli toliko, kolikor je »Tržačanov«, »Furlanov«, »Istranov« itd., ki govore še vedno — »par triestin«, »par furlan«, »par istrijan« itd.!

Ker smo prišli (kajti stroja za letanje še ni) čez Alpe eni in drugi, Lahji in Slovani, ker je dokazano, da smo bili mi Slovani vsaj v Trstu prvi — mi smo napravili prva »Kovana vrata«, mi smo dali ime ulici Kovač na stari reni, mi smo dali ime Golavki, Trsteniku, potoku Ključ itd. — in ker nam gre torej tu prva beseda: predlagamo, naj se vsi Slovenci preleve v Kranjce — s pogojem, da se v Trstu mesto laškega uvede »tržaški«, v Gorici »goriški«, v Istri »istrski« jezik itd.!

Vse to, ponavljamo, po argumentaciji in logiki v »Istria«. Ako vsprejmete ta predlog, oziroma pogoj — pošljite deputacijo na vrh Triglava, kjer naj se proklamira ta najnovejši — pasjednevni »zakon«!!

Odhodnica veleč. gospodu kapelanu Škabarju. Včeraj že smo omenili, da je veliko število rojanskih župljanov priredilo gospodu odhajajočemu kapelanu pristržno odhodnico.

Priredili so skupno večerjo. Velika sobana konsumnega društva je bila napolnjena do zadnjega kotička. A koliko bi jih bilo še prišlo, da je bilo več prostora! Bilo je cela vrsta govorov, govorili so gospodje: zastopnik tega okraja g. Fran Dollenz, A. Bremic, M. Cotič, Svetko Martelanc, Iv. Marija Bole, Fran Godnik, Josip Katalan in drugi.

Gospod posl. Fran Dollenz je menil: Dolžnost me veže kakor zastopnika tega okraja in kakor osebnega prijatelja našega gospoda Škabarja, da se ga spominjam v času, ko se ločuje iz tega kraja. Gospo!a! Vsi mi, ki smo se tukaj zbrali, obžalujemo globoko odhod našega ljubljenelega gospoda kapelana iz te župnije. Obžalujemo, da nam odhaja čestit duhoven in vrl rodoljub iz te naše vasi, kjer ga tako silno potrebujemo in kjer je deloval tako uzorno na korist cerkve in v blagor našega naroda. Tolaži nas le misel, da ga ne izgubimo, da ne pojde daleč od nas, da ostane še nadalje v našem sosestvu. Veseli nas, da ga bomo videli še nadalje delovati v blagor našega naroda v našem mestu.

Poslavljaljoči se od njega v tej župnji in v tem okraju dvigam svojo čašo ter kličem: Bog nam živi in ohrani živega in krepkega našega obče priljubljenega in spoštovanega kapelana gospoda Škabarja!

Vsi naslednji govorniki so slavili uzoroduhovnika Škabarja, ki si je zaal pridobiti srca župljanov prek in prek. Taki duhovniki koristijo največ verski stvari. Uprav ganljivo je bilo, ko so domačini v priprostitih besedah izražali svojo žalost na odhodu g. kapelana.

Res, srečnega se more šteti duhovnik, katerega iz enega kraja v drugi spremlja toliko prijateljstva in toliko ljubezni od strani bivših mu župljanov! A tako srečni so pač le oni duhovniki, ki umejo lepo spravljati v sklad svoj poklic z delom za korist naroda.

Gospod kapelan se je težko boril proti ganotju, ki ga je prevladovalo, ko se je zahvaljeval prijateljem in župljanom na tolikih dokazih pristržnih simpatij. Bivanje in delovanje v Rojanu mu je bilo toli čimilo ravno zato, ker je bil oprt na toliko simpatij.

Ob lepih govorih in sladko slovensko pesnijo so le prihitro minevale ure. In ko so župljani še enkrat segnili v roko svojemu bivšemu duhovniku, rosilo je marsikatero oko. Vsem vsem je kipela iz srca želja: srečen bodi, koder boš hodil!

Veteransko podporno društvo za Trst in okolice je minolo nedeljo slavilo blagoslovljenje svoje nove zastave. Mi, od strani uredništva, ne moremo nič poročati o tej slavnosti, ker nam društvo ni doposlalo vstopnice.

Pač pa posnemljemo iz cele kope ogorčenih dopisov nastopna dejstva:

Nad polovico členov tega društva so Slovenci. Društvo pa je zaprosilo znanega — prijatelja Slovence, g. prošta Petronio, da je izvršil čin blagoslovljenja. Azistirala pa sta mu — župnik Jurizza in neki drugi italijanski duhovnik. Govor, ki ga je imel gospod Petronio na tej slavnosti avstrijskih vojaških veteranov, je bil izključno italijanski. (Gospod Petronio je vskliknil med drugim: Chi ama Dio, ama la patria! Kaj misli g. Jurizza o tem? Slovenski so mu stariši, slovenska mu je preko njih domovina! On pa ne ljubi te domovine! Kakov zaključek more torej gospod župnik Jurizza izvajati iz navedenega vsklika veleč. g. Petronio?!

Jeden dopisnikov nam piše: »Gledal sem nemški napis na zastavi in se ob enem spominjal, da je to vojaško veteransko društvo in da se nam vedno kriči, da armadni jezik more biti le nemški. A ko sem ob enem poslušal izključno italijanski slavnostni govor, imel sem občutek o kričičem kontrastu med navrjo tega društva in njego zastavo na eni ter izključno laškim govorom na taki slavnosti na drugi strani. Mari so hoteli voditelji tega društva porabiti tudi to (priliko, da posvedoči — oni, ki so sami Slovenci po rodu —: il puro carattere italiano della città di Trieste?!

Drugi dopisnik nam vsklika: »Ali vodstvo društva res ni pomislilo, kako s pozivom mož takega političnega in narodnega mišljenja, kakoršnja sta gg. Petronio in Jurizza — taki prononsirani osebi — zadaja pljusko v obraz vsemu slovenski čutečemu prebivalstvu?!

Iz nekega družega došlega nam pisma posmemljemo: »Ni zadosti, da je društvo na svojih vabilih potisnilo naš jezik na zadnje mesto. Ne, marveč sem dobil jaz — ker so morda menili, da sem Italijan — vabilo, na katerem je bil odtrgan slovenski tekst. Mislim si moram torej, da sa storili tako na vseh vabilih, namenjenih Neslovenecem, oziroma takim osebam, o katerih so sodili, da niso Slovenci. Mari se gospo!a sramujejo svojega jezika pred drugorodci?! To je žaljivo za našo narodnost«.

Nekdo nam zopet piše: »Med udeleženci so bili skoro sami Slovenci. Zato smo se kar spogledovali, ko smo čuli samolaški govor! In komu je namenjen ta govor? smo se vpraševali. Prišli smo do zaključka, da le — kumioi. Saj ga ogromna večina drugih ni umela... Komentar prepuščam vam, gospod urednik! V izgled, kako to društvo spoštuje naš jezik, služi naj to-le. Italijanske vstopnice v vojašnico so bile tiskane, slovenske pa so bile čečkane od raznih rok in so se glasile: »Spoznani isteček je da sme dotično prit v veliko vojašnico«. (Pridodan nemški prečat). Je-li prav tako bagateliziranje našega jezika?! Gospodje naj si zapomnijo, da je človek lahko najboljši avstrijski patrijot in najzvestejši podanik svojega vladarja in tudi najzvednejši — veteran, ne da bi moral postati indiferenten do časti svojega materinega jezika. Kdor ne poštuje se sam, podlaga je tujčevi peti«.

Dovolj bodi teh posnetkov. Nam je žal, da moramo tako govoriti društvu, kateremu smo bili radi na uslugo vsikdar. Ali dolžnost naša, biti branitelji svoje narodnosti in svojega jezika — ta je prva! Pred to dolžnostjo se morajo umikati vsi obziri.

Občni zbor možke podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti. ki se je vršil v sredo dne 13. t. m., je bil od strani Rojančanov prav lepo, da, izredno dobro

obiskan. Predsednik, č. g. kapelan Matija Škabar, je odprl zborovanje, pozdravivši navzoče ter je omenjal, da v letošnjem upravnem letu je podružnica prav lepo napredovala. Dokaz temu je, da je podružnica nabrala skoro svojih 400 kron več nego druga leta. Posebno je povdarjal govornik, da je bilo napredovanje otroških vrteev na Greti in v Rojanu jako povoljno ter da sta bila vrtea prav dobro obiskovana. Govornik se je obrnil do starišev, naj v prihodnjem letu prav pridno pošiljajo svoje otroke v družbin vrt, kateri je zasnovan v pravem verskem in narodnem duhu.

Poročili tajnika in blagajnika sti se vsprejeli z odobravanjem in soglasno.

Ob točki »Volitev novega odbora« so bili soglasno izvoljeni sledeči gg.: predsednikom M. Škabar, tajnikom A. Bremic, blagajnikom Rafael Piščane, odborniki: Fran Godnik, Ljudevit Naberger in Iv. Marija Bole.

Izvoljeni predsednik se je topla zahvalil na izkazani mu časti, ali izjavil je, da ne more vsprejeti, ker je premeščen iz Rojana k sv. Jakobu.

Občni zbor je vzel to odpoved z obžalovanjem na znanje ter je potem soglasno izvolil predsednikom g. Frana Godnika in odbornikom Ivana Gorjupa.

Rzrojavka »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« Njegovemu Veličanstvu se je glasila:

V »Zavezi« zastopano učiteljstvo avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev, zbrano danes v Trstu, si usoja Vašemu Veličanstvu izreči svoja najiskrenejša čutila podaniške udanosti in neomajljive zvestobe.

Je!enc, predsednik.

Evharistični shod na Trsatu. Poverjenik družbe »Duhovnikov častilcev« za tržaško-kopersko škofijo nas je naprosil, da objavimo sledeče podrobnosti o prihodnjem evharističnem shodu na Trsatu:

Shod se bo vršil dne 2. in 3. septembra na Trsatu sč strogo liturgičnimi svečanostmi v božjepotni cerkvi M. B. in se slavnostnimi sejami v velikem samostanskem refektoriju.

Dne 2. sept. popoldne ob 4. uri se snidejo udje shoda v samostanu. Ob 6. uri bo svečano otvorjenje; koj potem bo prva slavnostna seja.

Drugi dan dne 3. septembra ob 8. uri bo pontifikalna sv. maša, med katero bo jeden prevziš. škofjv imel hrvatski in slovenski govor. Po sv. maši se izpostavi Najsvetejše in ostane izpostavljeno ves dan v javno čiščenje.

Po pontifikalni sv. maši bo slavnostna seja.

Opoldne skupni obed v dvorani tratske hrvatske čitalnice. Popoldne ob 4. uri bodo večernice, po večernicah govor.

Shod zaključí slovesna procesija po mestu do Boulevarda. — Da se udeležte procesije, naj čč. gg. prinesejo seboj talar in roket.

Ob otvorjenju in zaključanju škoda bo hrvatska propoved za vernike.

Sv. maša in druga liturgična sv. opravila se bodo vršila v staroslovenskem oziroma hrvatskem jeziku, kakor je to v senjski škofiji (pod katero spada Trsat) urejeno.

V ta namen se prirede za čč. gg. udeležnike posebne knjizice: Petje v cerkvi prevzame domače pevsko društvo. Ne samo duhovniki udje družbe »Duh častilcev«, ampak vsi duhovniki se smejo udeležiti shoda.

Kdor se misli udeležiti shoda, treba da se v ta namen zglaš pri veleč. predstojništvu frančiškanskega samostana na Trsatu; in sicer, kakor javlja zadnji evhar. Vestnik, naj dajalje do 23. a v g u s t a.

Vsakdo naj pismeno izjavi: a) da želi udeležiti se shoda, b) če želi ali ne, da se mu preskrbi prenočišče, c) če hoče biti ali ne pri skupnem obedu. Stroški za priprave shoda in skupni obed so izračunani povprečno na 10 K.

Druge podrobnosti o vspredu shoda naj blagovolijo preč. gg. čitati v zadaji številki »Evharističnega Vestnika«.

Zveza s ovenskih kolesarjev naznanja svojim členom, da je italijansko finančno ministerstvo z odlokom od dne 27. julija 1902 št. 4318 dovolilo členom »Zveze« od 1. septembra t. l. dalje zopet prehod čez italijansko mejo, ne da bi bilo treba na obmejnem carinskem uradu polagati carino za kolo.

Kdor izmed cenjenih členov želi na Laško, naj blagovolji vpsolati odboru »Z. S. K.« fotografijo, na kar mu bo takoj dostavljena za prehod potrebna legitimačija.

Brez legitimacije s fotografijo prehod ni dopuŝten.

Ob jednom se obveŝajo ŝleni, da se v kratkem ustanove nove pomoĉne postaje v Koŝani, Prvaĉini, Ŝkoŝljici, Toplicah in Viŝnji Gori; stare postaje pa se preskrbe z raznimi potrebŝinami. Pojasnila o pristopu daje drage volje odbor.

Grozna nesreĉa. V tretjem nadstropju hiŝe ŝt. 55 A v ulici Belvedere stanuje družina ŝelezniĉnega adjunkta g. Alfonza Razlaga. 11 letni nemi sinĉek g. Razlaga, imenom Nikolaj, stopil je sinoĉi na neko stolico, da zapre okno. Ko je stal tako na stolici pred oknom, pritekla je v sobo njegova 7 letna sestrica Marija in je, igraje se, prijela Nikolaja za noge ter ga dvignila. Nikolaj je vsled tega izgubil ravnoteŝje in padel na ulico, kjer je oblezel v nezavesti. Mimogredoĉi gospod Ivan Ferluga je deĉka dvignil in ga odnesel na bliŝnji inŝpektorat, kamor so poklicali zdravnika z zdravniŝke postaje, dr. Bruna. Ta je podelil revĉku prvo pomoĉ in ga dal prenesti v bolniŝnico, kamor pa ga niso veĉ ŝivega prinesli, ker je medpotoma umrl. Lahko si vsakdo miŝi obup uboge matere, ko je, leŝeĉa bolana v drugi sobi, izvedela grozno vest.

Draŝbe premiĉnin. V sredo, dne 20. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodiŝĉa za civilne stvari vrŝile sledeĉe draŝbe premiĉnin: Salita di Greta 13, hiŝna oprava; ulica Rossetti 15, kamenite stopnice in marmor; ulica Chiozza 9, ŝelezna blagajna; Ŝkedenj 12, hiŝna oprava; ulica Corti 3, hiŝna oprava; ulica Media 25, les; ulica Foscolo 6 B, hiŝna oprava; ulica Solitario 8, jestvine, oprema v zalogi, specijsko blago in razna vina; ulica Carpiŝon 5, premoĝ, ura, tesarska oprema in razno; ulica Rossetti 4a, hiŝna oprava.

Vremenski vestnik. Vĉeraaj: toplomer ob 7. uri zjutraj 22.5° ob 2. uri popoludne 27.9° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes plima ob 7.33 predp. in ob 5.36 pop.; oŝeka ob 0.55 predpoludne in ob 0.15 popoludne.

Druŝtvene vesti.

Za moŝko podruŝnico sv. Cirila in Metodija v Trstu. Slovansko pevsko druŝtvo v znak hvaleŝnosti za delovanje pri blagajni na koncertni veselici v Barkovljah 2 K, gospod Saraŝin Anton, ker je postal Trŝaĉan, 2 K. — Srĉna hvala! Blagajniŝtvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Ne paĉite imen! V Poreĉu je te dni daroval novo maŝo neki Fran Babuder. Ker je pa Babuder nekam preveĉ slovenska beseda, se je istega prekrŝilo v — Babudri!! Ne smeŝite se!

× Ŝe enkrat o gospodarskem javnem ŝhodu v Nabreŝini! — (Zvrŝetak.) Delavec je vsakdo, ki dela za plaĉilo, naj pa ŝe dela z roko ali z glavo, pravi g. Kopaĉ. In prav ima. Pa delodajalec, posebno naŝ, ali ne dela tudi? Da, tudi on mora delati in sicer z glavo (vĉasih tudi z rokami), kajti sicer gre kmalu rakom ŝviŝgat. Tukaj torej ne more biti govora, da tukajŝnji delodajalec le lenarijo ter da vŝivajo vse sladnosti sveta brez vsacega truda. To vidi vsakdo.

Imamo jugoslovansko socijalno demokracijo. Da, da, ali ŝdi se mi, da le po imenu, kajti tukajŝnji oddelek, kakor sem aliŝal praviti, piŝe svoje protokole na laŝkem jeziku in v odboru da so ŝtirje Italjani in le eden Slovenec. Predsednik je Furlan. Slovenski socijaldemokrati naj le pomislijo, kako mednarodni so Italjani. Izgled smo dobili nedavno v Pulju Hrvatski delavec v Pulju je prosil, naj ga na sodnji zasliŝijo in sodijo po hrvatski, da bo vsaj vedel, kaj se ŝnjim godi. In kaj miŝtite, da so Italjani pritrdili tej veĉ nego opraviĉeni zahtevi Hrvata? Kaj ŝe! Italijanski socijaldemokratiĉni list »Proletario« ga je prav poŝteno ozmerjal za to zahtevo v lastni domovini! Lepa mednarodnost to! Saj pravim, Slovan je povsod tepen!

Na opazko g. dra. Treota, da utegne priti, da bomo jokali na razvalinah tukajŝnje obrtnije, je odgovoril g. Kopaĉ: O ne, pa ustanovimo mi delavnice! Jaz bi le ŝelel, da bi si delavci ustanovili svojo delavnico. Ali kakor kaŝejo ŝkuŝaje, ne bo niĉ. Tudi o priliki lanjskega ŝtrajka se je veliko govorilo

o ustanovitvi lastnih kantin, prodajalnic, delavnic itd. Kaj in koliko pa se je res ustanovilo od vsega tega? Niĉ. In vendar bi bilo dobro, ako bi imeli vsaj svoje magacine, kjer bi dobivali delavci cenejo hrano in pijaĉo.

Na ŝhodu smo sliŝali, da narodno-narodna stranka ima v svojem programu tudi skrb za delavce. Dobro! Jaz tudi verjamem to. Ali praktiĉno bi se morala ta toĉka programa intenzivneje izvrŝevati. Ali hoĉete tajiti pasivnost povodom lanjskega ŝtrajka? Nihĉe se ni prikazal v Nabreŝino, da bi vsaj poizvedel pritoŝbe delavcev, kamo-li da bi bil kdo ŝkuŝal posredovati med delavci in delodajalci! Treba je bilo, da se tudi stranka potegne za opraviĉene pritoŝbe. Med delavci je ta stranka tukaj neznana. Ima sicer tukaj nekaj pristaŝev, ki so pa sami veĉ ali manj zainteresirani in se torej ne morejo nepristransko potegniti za stvar. Torej ŝe enkrat gospodje: odslej treba praktiĉno izvrŝevati gori zatrjano toĉko programa! Sicer ne bo niĉ.

O sklepu izjavljam, da pisec teh vrstic ni v nikaki zvezi z delodajalci! — In radi tega, ŝe priobĉi ta dopis, tudi »Edinost« ne zasluŝuje imena poŝluzne dekle gospodarjev. Tudi na morebitne odgovore ne bom odgovarjal, ampak vsacemu svetujem ŝe tu, naj potem zopet ĉita te vrstice in zaŝuji dopis v »Edinost«: naj primerja, sam sodi in potem ravna! Pisano je vse iz najboljšega namena za delavce, delodajalce in obrt samo.

× Iz Krepŝjen nam piŝejo: Tukajŝaje bralno, vinogradsko in sadjarsko druŝtvo bo imelo v nedeljo dne 24. t. m. v zmislu svojih pravil svoj izreden obĉni zbor na dvo-riŝu g. Vinka Kompareta. Zaĉetak ob 4. uri po sluŝbi boŝji. Na dnevnem redu bo najprej nasvet, da se sedanja druŝtvena trtnica (matičnjak) zasadi s cepljenimi trtami in da se trtnica priredi na drugem zemljiŝĉu, in potem drugi morebitni nasveti ali predlogi.

Dne 29. junija je obiskal tukajŝnje druŝtvo gospod vinarski nadzornik gosp. Adolf Postl, ki se jako zanima za svojo stroko. — Dne 8. avgusta pa nas je obiskal g. Anton Ŝtrekelj, potovalni uĉitelj in urednik »Vinarskega in vrtnarskega lista za Trst in okolice«. Ta list je izvrstno uredovan in zato velekoriŝten za naŝe vinogradniŝtvo. Gosp. Ŝtrekelju moramo biti res hvaleŝni mi vinogradniki. Bog nam ga poŝivi ŝe mnoga leta!

Ob tej priliki naj vam ŝe sporoĉim, da so se tu v Krepŝljah pred nekolikimi dnevi nastanili 4 zemljemerci, ki se takoj zaĉeli s koneĉnim merjenjem ŝeleznice. Predor v Pralovci zaĉno — kakor se ŝuje — kmalu delati.

× Pevsko druŝtvo »Zrinjski« v Dekanih priredi v nedeljo dne 7. septembra vrtno veselico s petjem, godbo, deklamacijo, igro in sreĉkanjem. Bratska pevŝka druŝtva na Kopersĉini in drugod, katera ŝelĉ sodelovati na tej veselici, naj blagovolĉ to naznani odboru »Zrinjskega« v Dekanih vsaj do 30. t. m., da bo mogoĉe pravoĉasno sestaviti in razposlati veselici razpored.

Vesti iz Kranjske.

* Iz Zabiĉ smo prejeli: Ozirom na dopis, priobĉen v »Edinosti« — v rubriki »Kranjske vesti« — pod naslovom »Krvosesi«, pozivljam dopisnika, naj se nam predstavi odkrito se svojim imenom. Drugaĉe ga imenujem laŝnjivega obrekovalca, ki krade drugim ĉast. Jaz sem tudi eden tistih »skrivnov-trgovcev«, na katere je miŝil gospod dopisnik.

Ivan Stemberger
Zabiĉe pri Il. Bistrici ŝtev. 43.

Razne vesti.

Slavnost »Kola« v Zagrebu. V soboto, dne 16. t. m. je bil v Sokolovi dvorani banket, katerega se je udeleŝilo kakih 400 oseb. Med drugimi so bili na banketu tudi sledeĉi odliĉnjaki: predsednik zaveze hrvatskih pevŝkih druŝtev g. Milan Kreŝiĉ in podpredsednik g. dr. Gavranĉiĉ, Poljak g. dr. Levieki iz Krakova, ĉeh g. Frant Menŝik iz Prage, Slovenec g. Prof. Ŝtritof iz Ljubljane, rektor zagrebŝke univerze g. dr. Vrbaniĉ, g. dr. Ŝ. Mazzura, g. Gjuro Deŝeliĉ in drugi. Po banketu je prvi govoril predsednik zaveze hrvatskih pevŝkih druŝtev, g. Kreŝiĉ, ki je napil hrvatskemu kralju, Franu Jo-

sipu I. Nato je prof. Irkanec nazdravil vladi in banu in zahvalil za pomoĉ »Kolu« na prirejevanju slavlja. Dr. Gavranĉiĉ je napil ŝupanu, dr. Ŝime Mazzura ŝenskemu odboru, Rikard Kataliniĉ Jeretov pesmi in »Kolu«, prof. Miller pa je pozdravil slovanske goste: Slovence, ĉebe in Poljake, katerim so se zaporedoma prirejale burne ovacije.

V imenu Poljakov se je v ognjevitem govoru zahvalil dr. Levieki, ki je v svojem govoru povdarjal slovansko vzajemnost, v imenu ĉehov pa se je v dolgem krasnem govoru, slikajoĉem minolost ĉehov in bodoĉnost vsega Slovanstva, zahvalil g. Frant. Menŝik. Slednjiĉ pa se je v imenu vseh Slovencev in »Glasbene Matice« ŝe posebe zahvalil prof. Ŝtritof. Govorili so potem ŝe razliĉni govorniki, med temi tudi Tugomir Alanoviĉ iz Bosne.

Nemŝka kultura je zopet praznovala svoje divjaŝke orgije. To pot se je zgodilo to v Iglavi na Moravskem. Da bomo gotoveji, hoĉemo zajemati iz vira, kateremu ne more biti oporekanja tudi od nemŝke strani. Zajemati hoĉemo iz »Neue Freie Presse«. V Iglavi je bila v nedeljo sokolska slavnost. Ob prihajanju Sokolov je bilo hrupnih prizorov po ulicah. Gosta moŝtica je stala na trgu pred domom ĉeŝkih druŝtev. Policija je morala varovati dom. Ćim se je pokazal kak Sokol, navstal je ugljuŝljiv krik in ŝviŝganje. Vedenje moŝtice je bilo tako grozeĉe, da je policija le s teŝavo vzdrŝevala pasaŝo pred »Besedo«. Ko je neki »Sokol« zaklical »Na zdar«, so vzdignili in mahali po njem, da se je krva v zgrudil na tla. Hrup je trajal dalje. Ves popoludne je moŝtica oblegala Josipov trg in pevala »Die Wacht am Rhein«. V mestu je bilo straŝno razburjenje, ker so se ĉehi drzili priti v nemŝko mesto demonstrirat. Ko se je zveĉer nekaj gostov iz okolice hotelo odpeljati na lojternicah, je moŝtica — ne da bi policija mogla prepreĉiti to — spregla konje se silo in prisilila ljudi stopiti z vozov. Vsi poskusi, da bi vsaj izsilili moŝnost odhoda, so bili zastoj. Moralo je prihiti vojaŝtvo, da so mogli gostje (podaniki, prosimo: moderne in pravne drŝave) ob spremstvu vojakov in zasramovanju od strani moŝtice oditi na svoje domove. Plesni venĉek v »Besedi« se ni mogel vrŝiti. Nota bene: vsa slavnost se je imela vrŝiti v zaprtih lastnih prostorih!!!

Vse to priznava tudi »Neue Freie Presse«! Kako je bilo ŝe le v resnici! In nemŝka kultura je vendar-le — voranleuchtet! Kaj ne, ekscelenca g. ministerki predsednik!

Druŝbi sv. Cirila in Metodija so meseca julija poslali prispevke p. n. gospoda in druŝtva: Upraviŝtvo »Sloven. Naroda« zbirko 174.89 K, uredniŝtvo »Slovenca« 5 K, Vincencijeva druŝba v Trŝiĉu 400 K, Ćitalnica v Ŝiŝki del dohodka veselice 200 K (po »Sl. N.«), »Narodna Tiskarna« podpora 200 K, advokat dr. Janko Breje v Ljubljani dar 100 K, tovarnar Iv. Jebaĉin od kave 200 K, vesela druŝba v Rudovljici 3.10 K, mariborski bogoslovci 1902 l. 200 K, dve gospici iz Trŝiĉa z geslom: »Iz naroda za narod!« zbirko 20 K, Jos. Vrtovec v Vel. Ŝabljah iz nabiralnika 4 K, Jeŝovnikova gostilna v Velenju iz nabiralnika 8 K, Koroŝki Slovenci dar 1000 K, pripravniŝki abiturijente dohodek veselice 100 K (po »Sl. N.«): Ciril-Methodov dar: Jos. Novak v Lukovici 10 K, naduĉitelj Fr. Kovaĉ v Zatiĉini zbirko 13.20 K, naduĉitelj Fr. Lavtiŝar v Ŝmartnem pod Ŝnarno goro 3 K; posojilnice: v Ŝmihelu pri Pliberku 28 K, v Zaleu 40 K, v Spod. Dravbergu 50 K, v Piŝecah 10 K, v Cerknici 20 K; podruŝnice: ŝenska v Trbovljah 69 K, v Ljutomeru 17.10 L, v Trŝiĉu 341.20 K, moŝka v Novem mestu 107 K, v Litiji 126 K, ŝenska v Kranju 124 K, moŝka v Kranju 122.60 K, za Vuhred in okolico 15 K, Pivka na Krasu 34 K, ŝenska v Trstu 500 K, izvenakademiĉna v Graĉeu 50 K, ŝenska v Postojni 50 K, moŝka ŝentjakobsko-trnovska v Ljubljani udnine 74 K in Ciril-Methodovega daru 48 K, ŝenska v Krŝkem 80 K (po »Sl. N.«), v Gorjah pri Bledu 36 K. — Druŝba je imela meseca julija skupaj 4806.04 kron dohodkov in 3832.81 kron stroŝkov.

Blagajniŝtvo druŝbe sv. Cirila in Metodija.

Brzojavna poroĉila.

Kraljica-mati Ŝpanska.

DUNAJ 19. (B) Kraljica-mati in infantinja Marija Terezija Ŝpanska sta vĉeraaj iz Badena dospeli semkaj ter sti na svojem stanu v palaĉi nadvojvode Friderika vsprejeli obisk Njeg. Veliĉanstva cesarja. Obisk je trajal pol ure. Ob 1. uri popoludne sti se kraljica-mati in infantinja povrnili v Baden.

DUNAJ 19. (B) Cesar je doŝel semkaj, da obiŝĉe kraljico-mater Ŝpansko.

Rojstni dan cesarja Frana Josipa.

PETROGRAD 19. (B) Povodom rojstnega dne cesarja Frana Josipa je bil vĉeraaj v veliki palaĉi v Peterhofu zajuterk, katerega so se udeleŝili car Nikolaj, carica-mati, veliki knezi in velike kneginje, avstro-ogrski poslanik, grof Aerenthal se soprogo in minister za vnanje stvari, grof Lamadurf.

CARIGRAD 19. (B) Povodom rojstnega dne dne cesarja Frana Josipa je sultan sporoĉil istemu najsrĉneje ŝestitke, na katere je Njegovo Veliĉanstvo odgovorilo istotako prisrĉno.

Burski generali v Angliji.

LONDON 18. (B.) Botha je izjavil nasproti nekemu ĉasnikarju, da bo ŝlozno ŝivljenje med Buri in Angleŝi v juŝni Afriki moŝno le tedaj, ako bodo Angleŝi praviĉno vladali. Botha piŝe v druŝbi z Dewetom in Delareyem zgodovino juŝnoafriŝke vojne. — Burski generali so se o pregledovanju angleŝke mornarice vedli jako hladno in niso hoteli izreĉi svoje sodbje o angleŝki vojski. Pri kralju v C. wesu so se burski generali mudili ĉetrŝ ure. Kralj je hvalil njihove poveljniŝke vrline ter jih je zahvalil za velikoduŝno postopanje z angleŝkimi ujetniki.

LONDON 19. (B.) Botha, Dewet in Delarey so odpotovali popoludne v Rotterdam, da obiŝĉejo Krügerja in Stejna ter da se udeleŝe pogreba Luke-Mayerja.

Zapranje redovniŝkih ŝol na Francozskem.

BREST, 19. (B.) Mej vĉeraajnjimi dogodki v Folgoĉtu, Saint Mĉenu in Ploudanielu je bilo ranjenih 17 moŝkih — mej istimi 2 oroŝnika, 2 vojaka in en polcijski komisar — ter 10 deklet. Zaprtih je bilo 10 oseb, vendar pa so le dve obdrŝali v zaporu. En lastnik hiŝe, en novinar in en duhovnik bodo morali odgovarjati radi ŝeuvanja mas.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohiŝtva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisana zadruga z omejenim poroŝtvom
prej Anton Ćernigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
ŝt. 1. hiŝa Marenzi.
Najveĉja tovarna pohiŝtva primorske deŝele.
Solidarnost zajamĉena, kajti les se osuŝi v to nalaŝĉ pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenĉne cene.
Album pohiŝtev brezplaĉen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in najveĉja tovarna pohiŝtva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, vogal Piazza Rosario ŝt. 2
Via Limitanea (ŝolsko poslopje)
in Via Riborge ŝt. 21
Telefon ŝt. 670.
Velik izbor tapetarj, srecal in slik. Izvrŝaje naroĉbe tudi po posebnih naĉrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmet postavio se na par obrod
a u Zeleznico franko.

MATTONEV.
GISSHÜBLER
naravn
alkoholna kislina

„Andemo de Franz“
kréma
v ulici Geppa št. 14.
Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr.**
Črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krémarmem, katerim dajem vinocod 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke
Ivan Angeli
ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Etini specialist za izdelovanje zidarških in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je treba da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jedneakega imena.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS
centralno ravnateljstvo na Dunaju
L. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Münchenu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specialno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peči iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih
NOVO
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

Stavbinsko podjetje **G. TÖNNIES** Stavbinsko podjetje
Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.
Delalnica za konstrukcije železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: **kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega pohištva v vseh slogih.** — **Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.**

Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA. Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomijeno, nego tudi belo in brez peg. Soočne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lenc. gl. 1-50; avtoplatno desar 2 gl. vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILO proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 nvc. 2 lončiča 2 gl. 4 lončiči gl. 3-10 a poštnina vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljša domača zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soko ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse isogode in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanjem vsakemu lončiču.

Cena ometu 13 steklenic 2 gl. 50 nvc., 24 steklenic 4 gl. 50 nvc., — 48 steklenic 8 gl. a poštnina ako se denar naprej pošlje lekarju

Prof. Dr. Concilije **„SALVATOR“** Naročbe naj se pošiljajo na glavno skladišče
INJECTIO v Varaždinu
VEGETABILE (Hrvatsko) **FR. RIEDLA**
M. I., II., III. ter leka. na k. „SALVATORJU“
CAPSULE VEGETABILE VARAŽDIN (Hrvatsko)
za tajne bolezni

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Svilene plinove MREŽICE!!
„ROYAL“
dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvc.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.
Naročbe.
PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI
P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Odlikovana 1894. Odlikovana 1894. ESPOSIZION. ARTISTICA GORIZIA 1894.

1891.

Odlikovana tovarna
na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.
V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetarji, tako da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.
Velika zbirka obkladkov (remeša), strugarških in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarskih potrebščin.
Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v palači z to napravljene peči, ter se tvrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**
Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brozjavi: **Doljak — Solkan.**

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
trvdke

EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2** nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

M. Aite
trgovina z manufakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažnega blaga, prtov in prtčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakove za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Odlikovan z dvema zlatimi in bronastimi kolajnami
Fran Hlavaty
ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernih cenami.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN iz lastnih kletij in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Velikanski izbor
raznega pohištva
spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor
divanov, kvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur
se rahaja v dobroznani
zalogi pohištva
Rafael Italia
Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.